

VẤN ĐỀ ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÔNG CHỨC CHÍNH QUYỀN CẤP CƠ SỞ TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

• ThS. NGUYỄN VĂN Y

Trưởng Cán bộ TP. Hồ Chí Minh

Theo điều 118 Hiến pháp năm 1992 (được sửa đổi năm 2000), nước ta có 4 cấp hành chính: Trung ương, tỉnh (bao gồm tỉnh và thành phố trực thuộc Trung ương), huyện (bao gồm huyện, quận, thị xã và thành phố trực thuộc tỉnh), xã (bao gồm xã, phường và thị trấn). Xã là cấp cuối cùng, gần dân nhất nên được gọi là cấp cơ sở, đây là nơi tổ chức thực hiện nhiệm vụ cấp trên giao, tổng kết những kinh nghiệm thực tiễn phong phú nhằm bổ sung hoàn chỉnh lí luận, đường lối chính sách của Đảng và Nhà nước, là cầu nối giữa nhà nước với nhân dân. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng viết: "Cấp xã là gần gũi nhân dân nhất, là nền tảng của hành chính. Cấp xã làm được việc thì mọi việc đều xong xuôi" (Hồ Chí Minh toàn tập, NXB chính trị quốc gia 1995, Tập 5, trang 371-372).

Luật tổ chức Hội đồng nhân dân và ủy ban nhân dân được Quốc hội nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa IX, kì họp thứ 4 thông qua ngày 26 tháng 11 năm 2004 đã quy định rõ vị trí, vai trò, nhiệm vụ, quyền hạn của Hội đồng nhân dân và ủy ban nhân dân cấp xã. Hội đồng nhân dân là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương do nhân dân địa phương bầu ra, đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của nhân dân ở địa phương. Điều 123 Hiến pháp năm 1992 quy định: ủy ban nhân dân do Hội đồng nhân dân bầu ra, là cơ quan chấp hành của Hội đồng nhân dân, cơ quan hành chính nhà nước ở địa phương, chịu trách nhiệm, chấp hành Hiến pháp, pháp luật, các văn bản của cơ quan nhà nước cấp trên và nghị quyết của Hội đồng nhân dân. Tháng 12 năm 2005 chính quyền cấp cơ sở nước ta có 10.831 đơn vị, trong đó 9.062 xã, 1.186 phường và 583 thị trấn. Thành phố Hồ Chí Minh - trung tâm kinh tế văn hóa xã hội khoa học - kĩ thuật lớn nhất nước - có 317 phường, xã, thị trấn chiếm tỉ lệ 2,9 % cả nước.

1. Nhu cầu cần thiết đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức cấp cơ sở TP. Hồ Chí Minh.

Cùng với những thành tựu 20 năm đổi mới, hệ thống chính trị cấp cơ sở cũng từng bước được xây dựng và hoàn thiện cả về tổ chức, nội dung và phương thức hoạt động, đúng như đánh giá tại Hội nghị lần thứ năm Ban chấp hành

Trung ương Đảng khóa IX: "Trong thời gian qua, hệ thống chính trị ở phần lớn cơ sở đã tích cực thực hiện nhiệm vụ, quy chế dân chủ, cùng với nhân dân tạo nên những thành tựu đổi mới và phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, làm thay đổi rõ rệt bộ mặt ở nông thôn và thành thị". Tuy nhiên, bên cạnh thành tựu hệ thống chính trị cấp cơ sở cũng còn bộc lộ nhiều hạn chế: "Hệ thống chính trị ở cơ sở hiện nay còn nhiều mặt yếu kém, bất cập trong công tác lãnh đạo, quản lí, tổ chức thực hiện và vận động quần chúng. Tình trạng tham nhũng, quan liêu, mất đoàn kết nội bộ, vừa vi phạm quyền làm chủ của nhân dân, vừa không giữ đúng kỉ cương, phép nước xảy ra ở nhiều nơi, có những nơi nghiêm trọng. Chức năng, nhiệm vụ của các bộ phận trong hệ thống chính trị chưa được xác định rành mạch, trách nhiệm không rõ; nội dung và phương thức hoạt động chậm đổi mới, còn nhiều biểu hiện của cơ chế tập trung quan liêu, bao cấp. Đội ngũ cán bộ cơ sở ít được đào tạo, bồi dưỡng; chính sách đối với cán bộ cơ sở còn chấp vá" (5; tr. 166). Yêu cầu cấp bách hiện nay là nhanh chóng khắc phục những yếu kém, bất cập đó, xây dựng hệ thống chính trị cấp cơ sở vững mạnh hơn nhằm đáp ứng công cuộc đổi mới hiện nay.

Vi vậy, muốn thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của mình, chính quyền cấp xã hay nói cách khác, Hội đồng nhân dân và ủy ban nhân dân cấp xã cần phải có đội ngũ cán bộ, công chức đáp ứng các yêu cầu của nhiệm vụ đặt ra. Do đó, việc nghiên cứu đánh giá toàn cảnh về hệ thống đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở TP. Hồ Chí Minh trong thời gian qua nhằm đưa ra những giải pháp xây dựng về nội dung và biện pháp bồi dưỡng cán bộ, công chức cấp cơ sở là công việc có giá trị cao về mặt thực tiễn và lí luận, nhằm tạo nguồn nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển của TP. Hồ Chí Minh nói riêng và cả nước nói chung khi Việt Nam là thành viên của tổ chức thương mại thế giới WTO.

2. Hệ thống đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức cấp cơ sở TP. Hồ Chí Minh.

2.1. Nghiên cứu toàn cảnh công tác đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức cấp cơ sở TP. Hồ Chí Minh

* 1986 đến 1991: Tìm kiếm và thử nghiệm các chương trình đào tạo bồi dưỡng theo phương hướng đổi mới.

* 1992 đến 1997: Xây dựng và từng bước hoàn thiện các chương trình, mở rộng quy mô, đổi mới phương thức đào tạo và bồi dưỡng.

* 1998 đến 2005: Hợp nhất các cơ sở, bổ sung hoàn thiện các chương trình đào tạo bồi dưỡng. Trường Cán bộ được thành lập căn cứ vào chương trình đào tạo bồi dưỡng của Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện Hành chính Quốc gia, thực hiện hơn 10 năm thực hiện, điều chỉnh và sắp xếp lại loại hình đào tạo tại chức: Trung học chính trị có bằng tốt nghiệp phổ thông; Trung học chính trị có trình độ cao đẳng; Trung cấp hành chính tốt nghiệp trung học chính trị sau năm 1996; Trung học chính trị đã tốt nghiệp trung cấp hành chính sau 1998; Trung cấp quản trị văn phòng có trình độ văn hóa tốt nghiệp phổ thông trung học; Bồi dưỡng kiến thức quản lí Nhà nước-Ngạch Chuyên viên; Bồi dưỡng quản trị văn phòng (thời gian học 4 đến 20 tháng); Trung học chính trị hành chính; Trung học hành chính - Ngạch Thư kí (tập trung học 2 năm). Các chương trình trên đã khắc phục mức độ trùng lặp ở một số môn học đáp ứng được nhu cầu đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở, nhưng còn hạn chế: chưa cân đối giữa lí luận và kĩ năng nghiệp vụ thực tiễn.

2.2 Các cơ sở đào tạo cán bộ công chức trên địa bàn thành phố

- Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Học viện chính trị Thành phố Hồ Chí Minh, Học viện báo chí tuyên truyền với chức năng đào tạo bậc cao, bậc trung cán bộ lãnh đạo cấp thành phố, quận huyện, ban ngành, sở và chỉ đạo nội dung, chương trình, đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở.

- Học viện hành chính quốc gia đào tạo bồi dưỡng cho thành phố cán bộ quản lí nhà nước các cấp và chỉ đạo nội dung đào tạo trung cấp quản lí nhà nước, bồi dưỡng chuyên viên, cán sự.

- Trường đoàn Lí Tự Trọng; Trường đại học Công đoàn và Trường công đoàn thành phố; Trường phụ nữ Trung ương II, Trường đoàn trung ương là những cơ sở đào tạo cán bộ các đoàn thể.

- Các trường đại học, cao đẳng, trung học góp phần đào tạo bồi dưỡng nguồn nhân lực cho hệ thống chính trị ở thành phố.

- Trung tâm bồi dưỡng chính trị quận, huyện tham gia tích cực vào việc bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở.

- Cơ sở tư nhân tham gia bồi dưỡng tin học, ngoại ngữ cho cán bộ, công chức.

- Mỗi cơ sở đào tạo bồi dưỡng có đối tượng,

mục tiêu, yêu cầu, thể mạnh riêng, cần phải liên kết, phối hợp để phát huy sức mạnh tổng hợp. Trường Cán bộ thành phố giữ vai trò đầu mối liên kết việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức dưới sự lãnh đạo trực tiếp của Thành ủy, Ủy ban nhân dân thành phố.

Sự nghiệp đào tạo bồi dưỡng cán bộ công chức Thành phố Hồ Chí Minh trong thời gian qua đã góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị xây dựng củng cố và phát triển thành phố về mặt chính trị, kinh tế, văn hóa xã hội và an ninh quốc phòng. Đồng thời mang lại nhiều kinh nghiệm quý báu làm cơ sở cho việc đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức trong thời gian tới. Vấn đề hiện nay là chất lượng chưa cao, chưa tương xứng giữa trang bị kiến thức và năng lực thực tiễn, việc đào tạo bồi dưỡng chưa theo kịp phát triển nhanh của Thành phố.

3. Một số định hướng đào tạo bồi dưỡng cán bộ công chức chính quyền cấp cơ sở TP. Hồ Chí Minh.

Từ việc nghiên cứu bước đầu về nhu cầu và hệ thống đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở tại TP. Hồ Chí Minh trong thời gian qua, xin đề xuất một số định hướng đào tạo bồi dưỡng cán bộ công chức chính quyền cấp cơ sở của Thành phố như sau:

- Một là đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở phải hoàn thành được hai chức năng chính: cải tiến công tác thực thi và thực hiện sự thay đổi nhằm nâng cao hiệu lực và hiệu quả quản lí nhà nước. Đối với chức năng thứ nhất là làm thế nào để xác định được những lỗ hổng trong công việc và lấp đầy chúng bằng những kiến thức và kĩ năng mới. Đối với chức năng thứ hai là làm thế nào để xác định được những kiến thức, kĩ năng và thái độ mới cần có trong môi trường thay đổi.

- Hai là để đáp ứng sự phát triển của khoa học kĩ thuật tiên tiến cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở ngoài việc được đào tạo bồi dưỡng về lí luận chính trị, quản lí hành chính nhà nước, nghiệp vụ kĩ thuật hành chính, cần được bồi dưỡng kĩ năng tin học văn phòng vào công việc quản lí, điều hành nhằm hướng đến một nền hành chính hiện đại.

- Ba là hoàn thiện hệ thống văn bản về đào tạo và quản lí cán bộ, công chức nhà nước: Thành phố cần xây dựng những quy định riêng, cụ thể về đào tạo cán bộ, công chức nhằm bảo đảm lực lượng cán bộ phục vụ bộ máy nhà nước địa phương, đồng thời là chiến lược lâu dài để xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức luôn đáp ứng yêu cầu phát triển Thành phố, khắc phục hiện tượng thừa cán bộ, thiếu người làm việc và

thiếu người biết làm việc.

- Bốn là củng cố các cơ sở đào tạo cán bộ, công chức : hiện tượng thiếu giáo viên, giáo viên giảng dạy chưa tốt, cơ sở vật chất nhiều nơi xuống cấp không được bổ sung kịp thời đã gây ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng đào tạo cán bộ, công chức. Để thu hút giáo viên giỏi, nhà nước cần có chế độ chính sách ưu đãi thiết thực, bên cạnh việc đầu tư nâng cấp cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại vào giảng dạy cần xây dựng các chương trình đào tạo bồi dưỡng theo nhu cầu của xã hội.

- Năm là tăng cường kiểm tra, giám sát các hoạt động đào tạo như thi tuyển, dạy, học, kiểm tra đánh giá... đây là một trong những biện pháp nâng cao chất lượng đào tạo.

Trong thời kì đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập kinh tế quốc tế và khu vực cần tập trung xây dựng nền hành chính dân chủ, trong sạch, vững mạnh, chuyên nghiệp, hiện đại hóa, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả theo nguyên tắc của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa dưới sự lãnh đạo của Đảng; đồng thời cần đào tạo bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, công chức có phẩm chất năng lực, tinh thần trách nhiệm đáp ứng nguồn nhân lực cho Thành phố, đặc biệt là cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở, vì chính nơi đây là nơi thực hiện mọi đường lối chủ trương chính sách của Đảng và nhà nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam - Văn kiện Đại hội Đảng toàn

HIỆU QUẢ CÔNG TÁC...

(Tiếp theo trang 53)

vực công tác, nhiều sinh viên trẻ tốt nghiệp ra trường nay đã trưởng thành, giữ những cương vị quan trọng ở các ngành và địa phương; nhiều người đã được tiếp tục đào tạo sau đại học.

- Điều đặc biệt ở Trung tâm là bên cạnh việc bồi dưỡng về kiến thức, Đảng ủy và Ban Giám đốc Trung tâm đã rất quan tâm đến việc bồi dưỡng chính trị cho cán bộ, giáo viên nhất là đối với sinh viên trẻ, thông qua phong trào thi đua dạy tốt, học tốt và phong trào lao động sáng tạo để phát hiện bồi dưỡng nhân tố tích cực tạo nguồn phát triển đảng viên mới. Từ năm 1997 đến nay Đảng ủy Trung tâm đã kết nạp được 16 sinh viên vào Đảng và còn nhiều đoàn viên ưu tú

quốc lần thứ X - NXB Chính trị Quốc gia, 2006.

2. Văn Kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ TP.HCM lần thứ VIII tháng 12 năm 2005.
3. Quyết định của Thủ tướng Chính phủ "Phê duyệt chương trình tổng thể cải cách hành chính Nhà nước giai đoạn 2001- 2010", số 136/QĐ-TTg. Hà Nội ngày 17 tháng 9 năm 2001.
4. Quyết định của Thủ tướng Chính phủ "Về việc phê duyệt kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức giai đoạn 2006 - 2010", số 40/2006/QĐ-TTg, Hà Nội, ngày 15 tháng 02 năm 2006.
5. Nghị quyết Hội nghị lần thứ 5 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa IX ngày 18 tháng 3 năm 2002 về "Đổi mới và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị ở cơ sở xã, phường, thị trấn".
6. Tài liệu bồi dưỡng Cán bộ chính quyền cấp xã về Quản lí nhà nước Học viện hành chính quốc gia - NXB khoa học kĩ thuật, Hà Nội năm 2005.
7. Tài liệu tập huấn giảng viên về Chương trình bồi dưỡng chủ tịch xã, phường của Học viện hành chính quốc gia, TP. Hồ Chí Minh năm 2006.
8. Chương trình đào tạo bồi dưỡng cán bộ, công chức chính quyền cấp cơ sở tại Thành phố Hồ Chí Minh của Trường Cán bộ TP. HCM năm 2005.

SUMMARY

The article raises the needs and grassroots level government official-training system in Ho Chi Minh City and advances some new directions in this work

đang được tiếp tục xem xét để phát triển.

Có thể nói rằng với phương thức liên kết đào tạo như hiện nay ở Trung tâm vẫn còn thích hợp và sẽ tiếp tục phát triển trong giai đoạn tới, bởi vì với phương châm: "Học, học nữa, học mãi", "Học suốt đời", "Xây dựng xã hội thành một xã hội học tập"... , thì nhu cầu học tập của nhân dân trong tương lai sẽ là rất lớn và rất phong phú, hệ thống các trường chính quy sẽ không thể đảm đương nổi nếu không có sự tiếp sức của các trung tâm GDTX.

SUMMARY

The article shows some results achieved in higher education linkages in the Continuing Education Centre in Bac Lieu Province.